

KNYGOTYRA

23 (30)

ISSN 0204–2061

VILNIAUS UNIVERSITETAS

KNYGOTYRA
1996
23(30) tomas

MOKSLO DARBAI

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA
1996

Redaktorių kolegija:

Alma Braziūnienė, Vilniaus universiteto biblioteka
Doc. dr. Osvaldas Janonis, Vilniaus universitetas
Prof. habil. dr. Domas Kaunas (vyr. redaktorius), Vilniaus universitetas
Prof. habil. dr. Maria Kocójova, Krokuvos universitetas
Prof. habil. dr. Mare Lott, Talino pedagoginis universitetas
Dr. Ingė Lukšaitė, Lietuvos istorijos institutas
Doc. dr. Elena Macevičiūtė (ats. sekretorė), Vilniaus universitetas
Doc. dr. Juozas Marcinkevičius, Lietuvos mokslų akademijos biblioteka
Doc. dr. Vanda Stonienė, Vilniaus universitetas
Dr. Juozas Tumelis, Lietuvos nacionalinė biblioteka
Andris Vilks, Latvijos nacionalinė biblioteka

Leidžiama nuo 1961m. Pirmieji 7 tomai išėjo pavadinimu
"Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai"

TURINYS

Straipsniai

INGĖ LUKŠAITĖ. Protestantiška Vokietijos knyga Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės protestantų bibliotekose XVI–XVIIa.	7
AUŠRA NAVICKIENĖ. Lietuviškų knygų tiražai 1795–1864 metais	22
INGRIDA KORSAKAITĖ. Iš lietuviškų paveikslėlių knygų istorijos (1900–1930)	37
BRONIUS RAGUOTIS. Knygnešystės problemos Vaclovo Biržiškos darbuose	48
NIJOLĖ LIETUVNINKAITĖ. Knygotyros spaudiniai Vaclovo Biržiškos asmeninėje bibliotekoje	53
GENOVAITĖ RAGUOTIENĖ. Bibliotekininkas mokslininkas Kazys Sendzikas	63
SILVIJA VĒLAVIČIENĖ. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 1918–1940 metų spaudos fondas	71
REMIGIJUS MISIŪNAS. Lietuviškų knygų leidyklos Vakarų Europoje 1945–1952 m.	77
JANET ZMROCZEK. Lietuviška spauda Britų bibliotekos Slavų ir Rytų Europos leidinių fonde	90
MARE LOTT, AILE MÖLDRE. Estijos knygų leidybos ir gamybos sistemos pokyčiai (nuo nepriklausomybės pradžios 1918 m. iki šių dienų)	98

Publikacija

DAINIUS JUNEVIČIUS. Zigmąs Toliušis ir jo lietuviškų iliustruotų atvirukų istorijos studija	115
---	-----

Apžvalgos

ŽIEDŪNĖ ZAVECKIENĖ. Knygotyrininko ir bibliografo prof. Vlado Žuko darbai (1985–1994)	127
DOMAS KAUNAS. Marginalijos lietuvių nacionalinei bibliografijai	139
SIGITAS LŪŽYS. Kauno viešosios bibliotekos knygos istorijos muziejus	148
JOLITA STEPONAITIENĖ. Eduardo Volterio mėginimai susigrąžinti rankraščius ir knygas	154

IRENA BALČIENĖ. Papildomos žinios apie Vilniaus akademijos spaustuvės leidinius (1582–1799).....	157
AUDRONĖ GLOSIENĖ. Nepriklausomos Lietuvos knygos istorijos tyrinėjimų kryptys	161

Atsiminimai

LEONAS ADOMAVIČIUS. Litografijos pramonė Lietuvoje 1918–1944 metais	165
PRANAS NAGYS. „Mintis“ (Mintis Pty. Ltd.) – lietuviška spaustuvė Sidnėjuje, Australijoje.....	174

Recenzijos

AUŠRA NAVICKIENĖ. Prie knygotyros ištakų	179
VANDA STONIENĖ. Knygų leidybos pradžiamokslis	182
OSVALDAS JANONIS. Pirmieji estų nacionalinės bibliografijos tomai	185
ELENA MACEVIČIŪTĖ. Lietuviškų periodinių leidinių publikacijų retrospektyvioji bibliografija	188

Kronika

DANUTĖ KASTANAUSKAITĖ. Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto katedros 1994 metais	190
---	-----

CONTENS

INHALTVERZEICHNIS

INGĖ LUKŠAITĖ. Protestant German books in Protestant libraries of the Grand Duchy of Lithuania in the 16th–17th centuries (Summary)	7
AUŠRA NAVICKIENĖ. Editions of Lithuanian books in 1795–1864 (Summary)	22
INGRIDA KORSAKAITĖ. From the history of Lithuanian picture books (1900–1930) (Summary)	37
BRONIUS RAGUOTIS. Problems of book carrying in the works of Vaclovas Biržiška (Summary)	48
NIJOLĖ LIETUVNINKAITĖ. The book science literature in the personal library of Vaclovas Biržiška (Summary)	53
GENOVAITĖ RAGUOTIENĖ. Librarian and scientist Kazys Sendzikas (Summary)	63
ŠILVIJA VĖLAVIČIENĖ. Pressebestand der Jahre 1918–1940 in der Nationalbibliothek Litauens (Zusammenfassung)	71
REMIGIJUS MISIŪNAS. Lithuanian's book publishing houses in West Europe in 1945–1952 (Summary)	77
JANET ZMROCZEK. The Lithuanian collection in the Slavonic and East European collections of the British Library	90
MARE LOTT, AILE MÖLDRE. Changes in the publishing system and book production in Estonia (from the beginning of independence in 1918 up to the present day)	98

Publications

DAINIUS JUNEVIČIUS. Zigmās Toliušis and his study of illustrated Lithuanian postcards	115
---	-----

Surveys

ŽIEDŪNĖ ZAVECKIENĖ. The works of a book scientist and bibliographer Vladas Žukas (1985–1994)	127
DOMAS KAUNAS. The notes for Lithuanian national bibliography	139

SIGITAS LŪŽYS. The museum of the history of book in Kaunas Public Library	148
JOLITA STEPONAITIENĖ. The efforts of Eduardas Volteris to get back the books and manuscripts	154
IRENA BALČIENĖ. The additional data on the publications of Vilnius Academy Printing house (1582–1799).....	157
AUDRONĖ GLOSIENĖ. Research trends in book history of independent Lithuania (1918–1940)	161

Memoirs

LEONAS ADOMAVIČIUS. Litographic industry in Lithuania in 1918–1944 ...	165
PRANAS NAGYS. “Mintis” (Mintis Pty. Ltd.) – Lithuanian printing house in Sydney, Australia	174

Reviews

AUŠRA NAVICKIENĖ. At the beginning of book science	179
VANDA STONIENĖ. The primary book on publishing	182
OSVALDAS JANONIS. The first volumes of the Estonian national bibliography	185
ELENA MACEVIČIŪTĖ. The retrospective bibliography of the publications in Lithuanian periodicals	188

Chronicle

DANUTĖ KASTANAUSKAITĖ. The departments of the Faculty of Communication at Vilnius University in 1994	190
--	-----